

Projektą iš dalie remia Europos Sąjunga
Projektą remia Lietuvos Respublika

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS SPECIALUSIS PLANAS

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMO DOKUMENTAS

Planavimo organizatorius:
Kretingos rajono savivaldybės administracija

Plano rengėjas:
UAB „Panprojektas“

2010 m.

TURINYS

1. ĮVADAS.....	234
2. STATUS QUO VERTINIMAS.....	237
3. SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS	238
3.1. POVEIKIS TERITORIJOS VYSTYMO DARNAI	239
3.2. POVEIKIS EKONOMINEI APLINKAI	239
3.3. POVEIKIS SOCIALINEI APLINKAI	240
3.4. POVEIKIS GAMTINEI APLINKAI IR KRAŠTOVAIZDŽIUI	241
3.5. PRIEMONĖS REIKŠMINGOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI	241
4. KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ POVEIKIO IŠVADOS.....	242

1. ĮVADAS

Specialusis planas yra teritorijų kompleksinio planavimo dokumentas, kuriame nustatyta planuojamos teritorijos vystymo erdvinė koncepcija ir teritorijos naudojimo, plėtros bei apsaugos principai.

Teisinį pagrindą Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajam planui rengti sudaro Kretingos rajono savivaldybės Tarybos 2007 m. gruodžio 20 d. sprendimas Nr. T2-365 „Dėl Kretingos rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano rengimo“. Lietuvos Respublikos Teritorijų planavimo nuostatomis, Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-636 patvirtintomis vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis.

Planavimo tikslas - nustatyti viešojo vandens tiekimo teritorijas bei nustatyti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis.

Planavimo objektas - Kretingos rajono savivaldybės teritorija, kurios plotas - 989 km². Savivaldybės teritorija susideda iš: Kretingos miesto seniūnijos - 15,3 km², Kretingos seniūnijos - 173 km², Darbėnų seniūnijos - 304 km², Imbarės seniūnijos - 146 km², Kartenos seniūnijos - 84 km², Kūlpėnų seniūnijos - 83 km², Salantų miesto seniūnijos - 3,3 km², Žalgirio seniūnijos - 135 km², teritorijų. Gyventojų skaičius Kretingos rajono savivaldybėje 2007 metų duomenimis 45 964 gyventojai.

Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą rengia viešųjų pirkimų konkursą laimėjusi UAB „Panprojektas“. Ji administruoja projektą, atlieka SPAV (strateginį pasekmių aplinkai vertinimą) ir SPV (sprendinių poveikio vertinimą), viešo svarstymo procedūras.

Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendiniuose įgyvendinti šie uždaviniai:

- suformuoti Kretingos miesto ir savivaldybės centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo vystymo koncepciją:
 1. Kretingos miesto ir savivaldybės viešo vandens tiekimo ir nuotekų tinklų teritorijas;
 2. Savivaldybės teritorijos paviršinių nuotekų sistemos plėtrą;
 3. Susidėvėjusių vandentiekio ir nuotekų vamzdynų renovacijos teritorijų plėtrą.

Rengiant Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano plėtros koncepciją, buvo atsižvelgta į šių dokumentų nuostatas:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas LRS 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852);
- Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas Nr. IX-1962, 1995-12-12 (Žin., 2004, Nr. 21-671; 2006, Nr. 66-2429);
- Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. 63-1188; 1995, Nr. 60-1502; 2000, Nr. 58-1703; 2001, Nr. IX-628);
- Lietuvos Respublikos žemės įstatymas (Žin., 1994, Nr. 34-620; 2004, Nr. 28-868);
- Lietuvos Respublikos vandens įstatymas (Žin., 1997, Nr. 104-2615; 2000, Nr. 61-1816; 2003, Nr. 36-1544; 2004, Nr. 73-2528);
- Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatymas (Žin., 2001, Nr. 64-2327);

- Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. 5-75; 1996, Nr. 57-1335; 1997, Nr. 65-1540; 2002, Nr. 2-49; 2003, Nr. 61-2763; 2004, Nr. 36-1179; Nr. 60-2121; Nr. 36-1179);
- Lietuvos Respublikos statybos įstatymas (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2000, Nr. 84-2533; 2001, Nr. 101-3597; 2002, Nr. 124-5625; 2003, Nr. 104-4649; Nr. 123-5592; 2004, Nr. 37-545; Nr. 103-3787; 2005, Nr. 143-5175);
- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin. 1995, Nr. 3-37; 1997, Nr. 30-713, Nr. 67-1676, Nr. 96-2421; 2000, Nr. 40-1114, 2001, Nr. 39-1346; 2002, Nr. 68-2775, Nr. 123-5552; 2004, Nr. 153-5571);
- Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 35-1161);
- Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos (Žin., 1992, Nr. 22-652; 2008, Nr. 44-1643);
- Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (1993-11-09, Nr. I-301, Vilnius; nuo 2001 m. gruodžio 28 d., Žin., 2001, Nr. 108-3902);
- Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymas (Žin., 1999, Nr. 98-2813);
- Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Žin. 2000, Nr. 39-1092);
- Lietuvos Respublikos turizmo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 32-852; Žin., 2002, Nr. 123-5507);
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002-11-12 nutarimu Nr. IX-1187;
- Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymas Nr. X-595 (Žin., 2006, Nr. 57-2025);
- Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymas (Žin., 1997, Nr. 112-2824);
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-09-11 nutarimas Nr. 1160 „Dėl nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ (Žin., 2003, Nr. 89-4029);
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-12-09 nutarimu Nr. 1568 (Žin., 2003, Nr. 116-5282);
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-2008 metų veiklos programa, pritarta Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu 2004 m. gruodžio 14 d. Nr. X-43;
- Lietuvos nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-07-27 nutarimu Nr. 941 (Žin., 2001, Nr. 66-2418);
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-03-24 nutarimas Nr. 315 „Dėl LR Vyriausybės 2004-2008 m. programos įgyvendinimo priemonių patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 40-1290);
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-02-28 nutarimas Nr. 221 „Dėl LR Vyriausybės strateginių tikslų (prioritetų)“ (Žin., 2005, Nr. 30-944);
- Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-06-12 nutarimu Nr. 853;
- Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2001-12-19 įsakymas Nr. 452/607 „Vandens apsaugos nuo taršos azoto junginiais iš žemės ūkio šaltinių reikalavimai“ tvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 1-14);
- Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2004-01-20 įsakymas Nr. DI-35 „Dėl rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 18-554);
- Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas 2006-07-13 Nr. X-764 (Žin., 2006, Nr. 82-3260);

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-10-08 įsakymas Nr. D1-515 „Dėl nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 110-4522);
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymas Nr. D1-193 „Dėl paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2007, 42-1594);
- Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2006-12-29 įsakymas Nr. D1-636 „Dėl vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 8-337);
- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu „Dėl Lietuvos higienos normos HN 44:2006 „vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ patvirtinimo“ 2006 m. liepos 17 d. Nr. V-613;
- Lietuvos higienos norma HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455;
- Infrastruktūros plėtros (šilumos, elektros, dujų ir naftos tiekimo tinklų) specialiųjų planų taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-06-11 įsakymu Nr. 4-240/D1-330;
- 2002-2015 m. Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa. VĮ „Transporto ir kelių tyrimo institutas“. Kaunas, 2001;
- Lietuvos valstybinė aplinkos apsaugos strategija, 1995;
- Lietuvos kultūrinio turizmo plėtros programa, 1998;
- Lietuvos regioninės politikos iki 2013 metų strategija (Žin., 2005, Nr. 66-2370);
- Lietuvos Respublikos architektūros politikos kryptių įgyvendinimo 2006-2010 metų priemonių planas (Žin., 2006, Nr. 75-2861);
- Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos įgyvendinimo priemonių planas (Žin., 2005, Nr. 103-3808);
- Lietuvos Respublikos dvarų paveldo išsaugojimo ir jo integravimo į visuomenės gyvenimą koncepcija (Žin., 2002, Nr. 96-4240);
- Dvarų paveldo išsaugojimo programa (Žin., 2003, Nr. 38-1740);
- Ilgalaikė medinių dvarų paveldo objektų tvarkymo darbų programa (2005-01-05 KVAD prie LR KM direktoriaus įsakymas Nr. Į-04);
- Ilgalaikė dvarų paveldo objektų - istorinių želdynų (parkų) tvarkymo darbų programa (2005-01-10 KVAD prie LR KM direktoriaus įsakymas Nr. Į-09);
- Želdynų apsaugos, tvarkymo ir atkūrimo strategija (Žin., 2003, Nr. 1-9);
- Etninės kultūros plėtros valstybinė programa (Žin., 2003, Nr. 60-2725);
- Kretingos rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, bei jo SPAV ataskaita, patvirtinta Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2008-12-18 sprendimu Nr. T2-322;
- Kretingos miesto teritorijos bendrasis planas, bei jo SPAV ataskaita, patvirtinta Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2008-12-18 sprendimu Nr. T2-322;
- Kretingos rajono 2007-2013 m. plėtros planas, patvirtintas Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2007-03-29 sprendimu Nr. T2-74;
- 2006 m. balandžio 19 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 380 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. 276 „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“;
- Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatos (Žin., 2008, Nr. 414-1642);
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002-12-21 įsakymas Nr. 656 „Dėl valstybinių parkų, biosferos rezervatų ir draustinių tvarkymo planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimas (2004-07-01 Nr. D1-363);
- 2004 m. balandžio 8 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 399 (nauja redakcija - 2006-08-25 nutarimas Nr. 819) „Dėl LR saugomų teritorijų arba jų dalių,

kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų nustatymo“, kuriame visa ŽNP teritorija, išskyrus rekreacinės bei kitos (gyvenamosios) paskirties prioriteto funkcinės zonas, yra patvirtinta kaip paukščių apsaugai svarbi teritorija. Paukščiams svarbi teritorija išskirta griežlėms ir jerubėms. (Žin., 2004, Nr. 55-1899);

- 2005 m. birželio 15 d. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-302 (nauja redakcija - 2006-11-06 įsakymo Nr. D1-518) „Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 105-3908). Visa ŽNP teritorija išskyrus rekreacinio, žemės ūkio ir kitos (gyvenamosios) paskirties yra Buveinių apsaugai svarbi teritorija;
- 2002 m. gruodžio 20 d. Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymas Nr. 652 „Valstybės saugomų gamtos paveldo objektų sąrašas“ (Žin., 2003, Nr. 4-146);
- 2005 m. balandžio 19 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-214 „Gamtos paveldo objektų nuostatai“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas 1999-04-29 Nr. 490, Vilnius „Dėl regioninių parkų nuostatų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymas 2008-11-11 Nr. D1-602, Vilnius „Dėl Minijos senslėnio kraštovaizdžio draustinio tvarkymo plano patvirtinimo“
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas 2006-07-24 Nr. 735, Vilnius „Dėl Salantų regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro įsakymas 2010-01-28 Nr. D1-84, Vilnius „Dėl Salantų regioninio parko tvarkymo plano patvirtinimo“
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002-08-10 įsakymas Nr. 427 „Dėl Salantų regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“;
- kitus Lietuvos Respublikos įstatymus, nutarimus, įsakymus, statybos techninius reglamentus, projektus ir planus nurodytus planavimo sąlygose.

2. STATUS QUO VERTINIMAS

Sprendinių poveikio vertinimo metu buvo išanalizuota status quo situacija (kas atsitiktų, jeigu nebūtų įgyvendinami specialiojo plano sprendiniai) ir siūlomų sprendinių galimas poveikis.

Kretingos miesto vartotojus aptarnaujanti bendrovė UAB “Kretingos vandenys“ atnaujina dviejų gręžinių vandens kėlimo įrengimus, pastatė vandens geležies šalinimo įrenginius, sutvarkė vandenvietės teritoriją, pastatė vandens tinklų išėjimo kolektorių ir nustatė, įformino sanitarines apsaugos zonas. Kretingos mieste naujai įrengė fluoro šalinimo įrenginius ir nugeležinimo įrangą. Vadovaujantis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu (Žin., 2006, Nr. 82-3260), viešojo vandens tiekimo paslauga turi būti prieinama gyvenamosiose vietovėse, jų dalyse ar pavieniuose pastatuose, kuriuose gyvena daugiau nei 50 gyventojų.

Kretingos mieste prie centralizuoto vandentiekio tinklų prisijungę apie 60 % gyventojų, Salantų seniūnijoje – apie 39 %, Kretingos (kaimiškoji) seniūnijoje – apie 41 %, Darbėnų seniūnijoje – apie 53 %, Žalgirio seniūnijoje – apie 59 %, Kartenos seniūnijoje – apie 67 %, Imbarės seniūnijoje – apie 62 %, Kūlpėnų seniūnijoje – apie 74 %. Bendrai savivaldybėje prie centralizuotų vandentiekio tinklų prisijungę 57 % gyventojų. Reikalinga siekti, kad 95 % savivaldybės gyventojų būtų aprūpinti centralizuotai tiekiamu geriamuoju vandeniu. Skuodo rajono savivaldybėje vyko savaiminės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo procesai, todėl reikalinga parengti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą.

Jei Kretingos rajono savivaldybės teritorijoje nebūtų įgyvendinami specialiojo plano sprendiniai, vyktų nereguliuojama (nesuplanuota) ar menkai reguliuojama plėtra. Socialinės, ekonominės ir aplinkos būklės raida išliktų reikšmingai nepakitusi, nebūtų pasiektas 95 % savivaldybės gyventojų aprūpinimas centralizuotai tiekiamu geriamuoju vandeniu, o tai prieštarautų pagrindiniam specialiojo plano tikslui - sudaryti sąlygas 95 % savivaldybės gyventojų gauti viešojo vandens tiekėjo paslaugas.

Nereguliuojama Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo vystymosi eiga nesudarytų sąlygų subalansuotai rajono plėtrai, kadangi inžinerinės infrastruktūros objektai būtų įrengiami chaotiškai, nepakankamos kokybės, ribotai atsižvelgiant į planuojamus inžinerinių paslaugų poreikius ir tai lemtų didesnį finansinių išteklių poreikį, nei reguliuojamos plėtros atveju, negalėtų užtikrinti visų rajono gyventojų aprūpinimą reikiamos kokybės inžinerinėmis paslaugomis ir tai turėtų neigiamą poveikį socialinei aplinkai.

Neplanuojama plėtra gali turėti neigiamą įtaką perspektyvinių gyvenamųjų, pramonės ir verslo teritorijų plėtrai, taigi ir viso rajono ekonominei aplinkai.

Nereguliuojamos plėtros modelio rizikos yra tokios: didėjantis atotrūkis nuo kitų, sparčiau besivystančių šalies teritorijos dalių (rajonų, regionų), mažėjantis rajono patrauklumas investicijoms bei konkurencingumas, nepakankamai naudojami gamtiniai ištekliai.

Tik reguliuojama ir prižiūrima plėtra užtikrina minimalų neigiamą poveikį gamtinei aplinkai (atmosferos orui, dirvožemiui, paviršiniams ir požeminiam vandenims, augalijai bei kt.), kraštovaizdžiui ir kultūros paveldo objektams. Tinkamos kokybės inžinerinės paslaugos yra gyvenimo aplinkos ir būsto kokybės rodiklis.

3. SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

Sprendinių poveikio vertinimas atliktas tokiais aspektais:

1. Poveikis ekonominei aplinkai (ūkio ir atskirų jo sektorių raidos procesams, investicijų ir verslo sąlygoms).
2. Poveikis socialinei aplinkai (įvairiems socialiniams procesams bei socialinėms grupėms).
3. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui (gamtinės aplinkos kokybei, kraštovaizdžio struktūrai ir ekologinei pusiausvyrai, gamtos ir kultūros paveldo išsaugojimui).

Planavimo sąlygas Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajam planui rengti išdavė:

1. Kretingos rajono savivaldybės žemės ūkio skyrius: 2008-02-19 Nr. V2-(3.4)-161;
2. LRAM Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas: 2008-06-16 Nr. (9.14.3.)-IV4-3827;
3. Kretingos rajono Žemėtvarkos skyrius: 2008-03-13 Nr. R5-184-(3.5);
4. UAB „Kretingos vandenys“: 2008-02-26 Nr. 29-11;
5. AB „VST“: 2008-03-05 Nr. TS-08-19-0132;
6. Klaipėdos visuomenės sveikatos centro Kretingos filialo sąlygos 2008-02-27 Nr. E2-15;
7. TEO LT, AB: 2008-03-03 Nr. 03-2-05-4-1001;
8. KPD Klaipėdos teritorinis padalinys: 2009-01-30 raštas Nr. 15;
9. UAB Kretingos šilumos tinklai: 2008-02-25 raštas Nr. R2-104.

3.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai

Prognozuojama, kad, įgyvendinus Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendinius:

- pagerės inžinerinių paslaugų kokybė;
- pagerės gyvenamosios aplinkos kokybė;
- bus vykdoma subalansuota rajono plėtra;
- bus išsaugotas gamtos ir kultūros paveldas, kraštovaizdis;
- sumažės aplinkos tarša.

Planuojama vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo plėtra vyks ne stichiškai, o pagal poreikį ir galimybes pasirinktose plėtros kryptyse, numatant vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo plėtrą etapais.

Vienas iš svarbiausių darnaus teritorijos vystymo faktorių yra planingas inžinerinės infrastruktūros vystymas, įvertinant esamus ir planuojamus inžinerinių tinklų poreikius Kretingos rajono savivaldybėje.

Specialiojo plano vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas plėtoti ir tobulinti Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo struktūrą, pagerins gyventojų gyvenimo sąlygas ir aplinkos kokybę.

Specialiojo plano sprendiniuose teritorijoms numatomos struktūros optimizavimo priemonės: saugojimas, renovavimas (vidinė plėtra), konversija, nauja plėtra. Todėl specialiojo plano sprendinių įgyvendinimas Kretingos rajono savivaldybėje sudarys sąlygas darniam ir efektyviai planuojamam vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros vystymui. Numatomas poveikis yra teigiamas ir ilgalaikis.

Sprendinių teigiamo ir ilgalaikio poveikio svarbiausia sąlyga:

- specialiojo plano sprendinių testinumas artimiausiems 5 metams išlaikant socialinės, ekonominės ir aplinkos sferų harmoningą vystymą.

Neigiamo poveikio prevencija:

- visų specialiojo plano rengimo etapų viešumas įgalina suinteresuotus asmenis teikti pasiūlymus ir pageidavimus plano organizatoriui ankstyvoje plano rengimo stadijoje;
- žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai gali patikslinti ir detalizuoti specialiojo plano sprendinius.

3.2. Poveikis ekonominei aplinkai

Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane numatyti sprendiniai skatins įgyvendinti ES direktyvą iki 2014 metų aprūpinti 95 % savivaldybės gyventojų centralizuotai tiekiamu kokybišku geriamuoju vandeniu. Kretingos mieste 60 % visų gyventojų prijungti prie centralizuotų vandentiekio tinklų.

Kretingos rajono savivaldybės specialiojo plano vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas spartesnei Kretingos rajono savivaldybės UAB „Panprojektas“, 2010 m.

ekonomikos raidai. Teritorijose, įrengiant pakankamų techninių parametrų inžinerinę infrastruktūrą, bus sukurta palanki investicinė aplinka pramonės ir verslo subjektams, augs gyventojų pragyvenimo lygis.

Lėšos sprendinių įgyvendinimui turės būti skirtos iš Kretingos rajono savivaldybės biudžeto. Planingas projekto įgyvendinimas suteiks galimybę dalį reikalingų lėšų gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais.

Numatomas poveikis Kretingos rajono savivaldybės ekonominei aplinkai yra teigiamas ir ilgalaikis. Svarbiausia specialiojo plano sprendinių teigiamo ir ilgalaikio poveikio ekonominei aplinkai sąlyga - plėtros valdymas.

Centralizuoto vandens tiekimo valdymas turi būti siejamas su bendra savivaldybės gyvenamųjų teritorijų plėtra. Jei teritorinės plėtros, ypač gyvenamosios, valdymas būtų silpnas ir gyvenamųjų teritorijų plėtra būtų vykdoma stichiškai, visomis kryptimis iš karto, atsirastų neigiamas poveikis:

- sumažėtų centralizuotų inžinerinių tinklų ir sistemų tiesimo tikimybė, nes finansinių resursų poreikis būtų neproporcingai didelis;
- kelių, privažiavimų prie atskirų sodybų tinklo ilgis būtų didelis, o eismo intensyvumas būtų labai mažas. Išlaidos jų tiesimui, priežiūrai brangiųjų tokių teritorijų funkcionavimą;
- retai apgyvendintose teritorijose mažai tikėtinas socialinės, paslaugų, pramogų ir kitos infrastruktūros bei darbo vietų kūrimas. Dėl to išaugtų gyventojų mobilumas lengvaisiais automobiliais, atitinkamai didėtų eismo intensyvumas, tarša, energetiniai ir laiko nuostoliai;

Neigiamo poveikio prevencija:

- rajono gebėjimas valdyti, reguliuoti teritorinę plėtrą;
- atskirų rajono teritorijų planavimas, rengiant detaliuosius ir specialiuosius planus.

3.3 Poveikis socialinei aplinkai

Darni socialinė aplinka lemia savivaldybės gyvenimo kokybę, kuri yra esminė, pritraukiant investuotojus, mažinant gyventojų migraciją bei išlaikant žmones. Subalansuota socialinė sistema sudaro galimybę tenkinti pagrindinius gyventojų poreikius: mokymo, ugdymo, kultūros, sveikatos apsaugos, socialinės rūpybos.

Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendiniai sudarys sąlygas kilti savivaldybės gyventojų gyvenamosios aplinkos kokybei - užtikrins geresnį gyvenviečių aprūpinimą inžinerinėmis paslaugomis - vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo, pačių paslaugų kokybės gerėjimą. Svarbiausia – gyventojai bus aprūpinami kokybišku geriamuoju vandeniu, kurio tiekimą užtikrins viešasis vandens tiekėjas. Taip pat tenkins gyventojų higienos, sveikos gyvenamosios aplinkos ir patogumo reikmes. Įgyvendinant specialiojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinius, bus užtikrintas minimalus poveikis gamtinei aplinkai, taigi ir netiesioginis neigiamas poveikis gyventojams (pvz., dėl užteršto oro, vandens, dirvožemio ir pan.).

Specialiojo plano sprendiniai turės teigiamą ir ilgalaikį poveikį Kretingos rajono savivaldybės ekonominei aplinkai - sudarys palankią socialinę ir psichologinę aplinką.

3.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Specialiojo plano sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį teigiamą poveikį savivaldybės aplinkos komponentams: oro kokybei, paviršinių ir požeminių vandenių, dirvožemio kokybei bei ištekliais, žemės ūkio naudmenoms, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, ekologinei pusiausvyrai ir kraštovaizdžio estetinei kokybei, kultūros paveldo objektams.

Oro kokybei vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtros sprendiniai nedarys įtakos. Dėl šios priežasties nenumatomos nei teigiamos, nei neigiamos su planu susijusios reikšmingos pasekmės minėtiems aplinkos komponentams.

Paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei specialiojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi modernizuota vandens tiekimo, nuotekų valymo infrastruktūros įranga užtikrins minimalią avarijų tikimybę ir minimalų neigiamą poveikį paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei.

Dirvožemio apsaugai specialiojo plėtros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi mažės dirvožemio tarša dėl modernių ir tinkamai eksploatuojamų vandens tiekimo, nuotekų valymo įrenginių.

Ekosistemoms ir biologinei įvairovei specialiojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi mažės ekosistemų (augalijos ir gyvūnijos buveinių) tarša antropogeninėmis medžiagomis.

Ekologinei pusiausvyrai ir kraštovaizdžio estetinei kokybei specialiojo plano sprendiniai neturės nei ilgalaikio teigiamo, nei neigiamų poveikio.

Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi siūloma inžinerinės įrangos rekonstrukcija, įrengiant paviršinių nuotekų surinkimo ir valymo sistemas, naujų modernių įrenginių statyba užtikrins minimalią aplinkos fizinę ir cheminę taršą, nuo kurios priklauso kraštovaizdžio išsaugojimas (pvz. aplinkos orui, dirvožemiui, gamtiniams vandenims, biologinei įvairovei ir buveinių apsaugai).

Infrastruktūros objektų plėtros zonose ekosistemoms ir biologinei įvairovei bei kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai gali būti padarytas trumpalaikis minimalus neigiamas poveikis, tačiau tokia plėtra yra būtina ir neišvengiama rajono darniam vystymui. Kraštovaizdžio estetinei kokybei galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėję automobilių srautai, aptvertos teritorijos ir pan.).

Gamtos ir kultūros paveldo objektams specialiojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, nes bus sudarytos sąlygos objektus aprūpinti kokybiškomis inžinerinėmis paslaugomis. Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėję automobilių srautai, aptvertos teritorijos ir pan.).

3.5. Priemonės reikšmingoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti

Atlikus Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendinių poveikio aplinkai vertinimą, nustatyta, kad sprendiniai turės teigiamą poveikį aplinkai. Neigiamas poveikis yra nereikšmingas, trumpalaikis ir gali būti dar labiau sumažintas tokiomis priemonėmis:

1. Laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų su aplinkosauga susijusių reikalavimų ir procedūrų:

- sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo reikalavimų ir tvarkymo režimų;
- planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo;
- specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų ir pan.

2. Netoli esamų saugotinių objektų planuojamų infrastruktūros teritorijų ribas nustatyti žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose, įvertinus esamą konkrečią gamtinę ir urbanistinę situaciją.

4. KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMO LENTELĖ

Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendinių poveikio išvadinė santrauka pateikiama 1 lentelėje.

4.1 lentelė. Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendinių poveikio vertinimas.

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius Kretingos rajono savivaldybės administracija Savanorių g. 29A, LT-97111, Kretinga
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas UAB „Panprojektas“ Respublikos g. 38, LT-35173, Panevėžys
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas.
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852); Kretingos rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2008-12-18 sprendimu Nr. T2-322; Kretingos miesto teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2008-12-18 sprendimu Nr. T2-322; Kretingos rajono 2007-2013 m. plėtros planas, patvirtintas Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2007-03-29 sprendimu Nr. T2-74.
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais Valstybės ilgalaikės raidos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002-11-12 nutarimu Nr. IX-1187; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-09-11 nutarimas Nr. 1160 „Dėl nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ (Žin., 2003, Nr. 89-4029); Lietuvos nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-07-27 nutarimas Nr. 941 (Žin., 2001, Nr. 66-2418); Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-02-28 nutarimas Nr. 221 „Dėl LR Vyriausybės strateginių tikslų (prioritetų) (Žin., 2005, Nr. 30-944); Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-06-12 nutarimu Nr. 853; Lietuvos valstybinė aplinkos apsaugos strategija, 1995; Lietuvos regioninės politikos iki 2013 metų strategija (Žin., 2005, Nr. 66-2370); Želdynų apsaugos, tvarkymo ir atkūrimo strategija (Žin., 2003, Nr. 1-9); Nacionalinė žemės konsolidacijos strategija (Žin., 2008, Nr. 18-635).

6.	<p>Status quo situacija</p> <p>Planavimo objektas - Kretingos rajono savivaldybės teritorija, kurios plotas - 989 km². Savivaldybėje gyvena 45 964 gyventojų.</p> <p>Savaiminė vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymosi eiga nesudaro tinkamų sąlygų subalansuotai rajono plėtrai.</p> <p>Šiuo metu Kretingos rajono savivaldybės teritorijoje esančios vandenvietės yra 47 (UAB „Kretingos vandenys“ duomenimis) iš kurių 18 (aštuoniolikai yra parengtas sanitarinių apsaugos zonų (SAZ) projektas, pagal kurį SAZ juostos įrašytos Žemės gelmių registre. Likusioms esamoms vandenvietėms SAZ nenustatytos ir neįteisintos.</p> <p>Esamų nuotekų valymo įrenginių sanitarinės apsaugos zonos (SAZ) nenustatytos ir neįteisintos.</p> <p>Reikalinga rengti specialiuosius, detaliuosius planus vandenviečių ir nuotekų valymo įrenginių sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymui ir patvirtinimui.</p> <p>Neplanuojama plėtra gali turėti neigiamą įtaką perspektyvinių gyvenamųjų, pramonės ir verslo teritorijų plėtrai bei viso rajono ekonominei aplinkai.</p> <p>Nereguliuojamos plėtos rizikos: mažas verslumas, didelė gyventojų demografinė kaita bei migracija, didėjantis atotrūkis nuo kitų, sparčiau besivystančių administracinių vienetų, didėjanti viešųjų ir privačių interesų priešara, nepakankamai naudojami gamtiniai ištekliai.</p>		
7.	<p>Tiksiai, kurių siekiant įgyvendinami teritorijų planavimo sprendiniai</p> <p>Kretingos rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtos specialiojo plano sprendiniai remiasi esamos būklės analize, raidos tendencijomis ir prognozėmis, plėtos koncepcija.</p> <p>Pagrindinis specialiojo plano tikslas - aprūpinti 95 % savivaldybės gyventojų centralizuotu vandens tiekimu ir nuotekų tvarkymu, sudaryti geras sąlygas nuolatiniam gyvenimo ir aplinkos kokybės augimui, patenkinant pagrindinius gyventojų, ūkio subjektų ir kitokios veiklos struktūrų poreikius. Šio tikslo siekiama darnia socialine, ekonomine ir aplinkos plėtra, leidžiančia tenkinti poreikius, neatimant tokios galimybės ateities kartoms.</p> <p>Specialiojo plano sprendiniai - ilgalaikė plėtos strategija, įgyvendinama palaipsniui prioritetų principu.</p>		
8.	<p>Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)</p>		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	<i>Teritorijos vystymo darnai</i>	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
	<i>Ekonominei aplinkai</i>	Teigiamas ilgalaikis. Nebus išleidžiamos į aplinką neišvalytos nuotekos, todėl vyrauja teigiamos specialiojo plano įgyvendinimo pasekmės socialinei, gamtinei ir ekonominei aplinkai.	Galimas neigiamas trumpalaikis poveikis, kadangi dalis sprendinių įgyvendinimui reikalingų lėšų turės būti padengta iš Kretingos rajono savivaldybės biudžeto, tačiau šios lėšos yra būtinos subalansuotai plėtrai. Planingas projektų įgyvendinimas suteiks galimybę dalį reikalingų lėšų gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais.

	Visuomenei ir jos sveikatai	Teigiamas ilgalaikis poveikis: gyventojai bus aprūpinti kokybišku geriamuoju vandeniu, kurio kokybės kontrolė bus užtikrinama viešojo vandens tiekėjo; modernizuota vandens tiekimo, nuotekų valymo infrastruktūros įranga užtikrins minimalią avarijų tikimybę ir minimalų neigiamą poveikį paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei; bus nustatytos vandenviečių ir nuotekų valymo įrenginių sanitarinės apsaugos zonos.	Nenumatomas
	<i>Socialinei aplinkai</i>	Teigiamas ilgalaikis poveikis. Centralizuotai tvarkant nuotekas, mažėja neigiama įtaka aplinkai, o susikaupusi tarša mažėja dėka natūralių gamtinių procesų; Neigiamas poveikis požeminiams vandenims sumažėja dėl galimos taršos prietakos iš netvarkomų nuotekų ir iš netvarkingai prižiūrimų požeminio vandens gręžinių; viešojo vandens tiekėjo paslaugų tiekimas gerina pasekmes socialinei aplinkai; Teigiamos pasekmės materialiajam turtui – pritraukiamos investicijos;	Nenumatomas

	<i>Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui</i>	Teigiamas ilgalaikis poveikis Mažinama nuotekų tarša į gamtinę aplinką; užtikrinamas centralizuotai tvarkomų nuotekų išvalymas iki reikiamų normų; sumažinama požeminio vandens užteršimo galimybė per blogai prižiūrimus požeminio vandens gręžinius; dides centralizuotai tiekiamų paslaugų prieinamumas – teigiamos pasekmės socialinei aplinkai.	Urbanizuojamų teritorijų plėtos, infrastruktūros ir žemės ūkio objektų statybos vietose dirvožemiui, ekosistemoms ir biologinei įvairovei bei kraštovaizdžiui gali būti padarytas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis, tačiau tokių objektų statyba yra būtina Kretingos rajono savivaldybės plėtrai, o galimas neigiamas poveikis bus minimalus arba jo gali nebūti, atliekant teisės aktuose nustatytas aplinkosaugos procedūras. Infrastruktūros objektų statybos metu aplinkos oro kokybei, dirvožemiui ir kraštovaizdžio estetinei vertei galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis (padidėję automobilių srautai, padidėjęs dulkėtumas, aptvertos teritorijos ir pan.).
9.	Siūlomos alternatyvos Kretingos rajono savivaldybės vandentiekio ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtos alternatyvos buvo siūlomos koncepcijos rengimo stadijoje. Kretingos rajono savivaldybės administracijos darbo grupės sprendimu buvo atrinktas geriausias variantas, kurio pagrindu parengti specialiojo plano sprendiniai. Šiuo metu kitų alternatyvų nėra.		

Projekto vadovė, atestatas Nr. 24001, Aurelija Čergelienė